

NEMŠČINA

OSNOVNA ŠOLA

Izobraževalni program osnovne šole

Izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za dvojezične osnovne šole na narodno mešanem območju Prekmurja

Prilagojeni izobraževalni programi osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom

Tretje vzgojno-izobraževalno obdobje

IZBIRNI PREDMET

UČNI NAČRT

IME PREDMETA: nemščina

Predmetnik za osnovno šolo

Prilagojeni predmetnik za osnovno šolo s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Prilagojeni predmetnik za osnovno šolo z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Prilagojeni predmetnik za dvojezično osnovno šolo na narodno mešanem območju Prekmurja

Predmetnik prilagojenega programa osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom

7. razred	8. razred	9. razred
70	70	64

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

Stanka Emeršič, OŠ Janka Padežnika Maribor, Mojca Hojski, OŠ Blanca, dr. Saša Jazbec, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, dr. Brigita Kacjan, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, dr. Liljana Kač, Zavod RS za šolstvo, Monika Krančič, OŠ I Murska Sobota, Tatjana Lubej, OŠ Janka Glazerja Ruše, mag. Tamara Ogorevc, OŠ dr. Jožeta Toporišiča Dobova, Mateja Pivec, Prometna šola Maribor, Srednja prometna šola Maribor, Suzana Ramšak, Zavod RS za šolstvo, dr. Andreja Retelj, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Irena Rimc Voglar, Strokovno izobraževalni center Brežice, Valerija Šijanec, OŠ Odranci, Mojca Velušček, Gimnazija Ledina, Susanne Volčanšek, Zavod RS za šolstvo, Vesna Vršič, Zavod RS za šolstvo, Mihaela Urška Zakošek, Srednja zdravstvena in kozmetična šola Celje, Milena Zavec, Ekonomska šola Murska Sobota, Srednja sola in gimnazija, Peter Zupan, Gimnazija Kranj

Avtorice specialnodidaktičnih priporočil za tuje jezike: dr. Silva Bratož, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta, dr. Nadja Dobnik, Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta, dr. Melita Lemut Bajec, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, dr. Darja Mertelj, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, dr. Andreja Retelj, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, dr. Marjana Šifrar Kalan, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Susanne Volčanšek, Zavod RS za šolstvo

JEZIKOVNI PREGLED: Dragica Perme

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. VInko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/Ucni-nacrti/2025/UN-OS/Ucni-nacrt_nemscina_2025.pdf

CIP

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI-ID 243627523](#)

ISBN 978-961-03-0999-4 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

BESEDILO O SEJI SS

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na 244. seji dne, 22. 5. 2025, določil učni načrt nemščina za izobraževalni program osnovne šole, izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre, izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre, izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za dvojezične osnovne šole na narodno mešanem območju Prekmurja in prilagojene izobraževalne programe osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

KAKO SE ZNAJTI?

TIPIČNE STRANI

V dokumentu je za učenke in učence, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih učenci izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

Vrsta teme:

Obvezno

Izbirno

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

IME TEME

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi ilisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari velent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspelitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti connihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspidit eaquasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatia qui aperorum qui ut re perumquaeepd quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiām aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusciisita dolorrum volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

8 Osnovna šola | Slovenščina

Številka strani,
program izobraževanja,
predmet

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
I: *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
- Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
- Ut fuga. Nemperum fuga.**
- Ma vellaut quiatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
- Omnim ut doluptur, quam consequ.
- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.*
- Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.*
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
- Ut fuga. Nemperum fuga.*

TERMINI:

☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint
☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	

9 Osnovna šola | Slovenščina

27. 2. 2025 /// 15:45

Pojmi, ki jih učenec mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo učenci.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

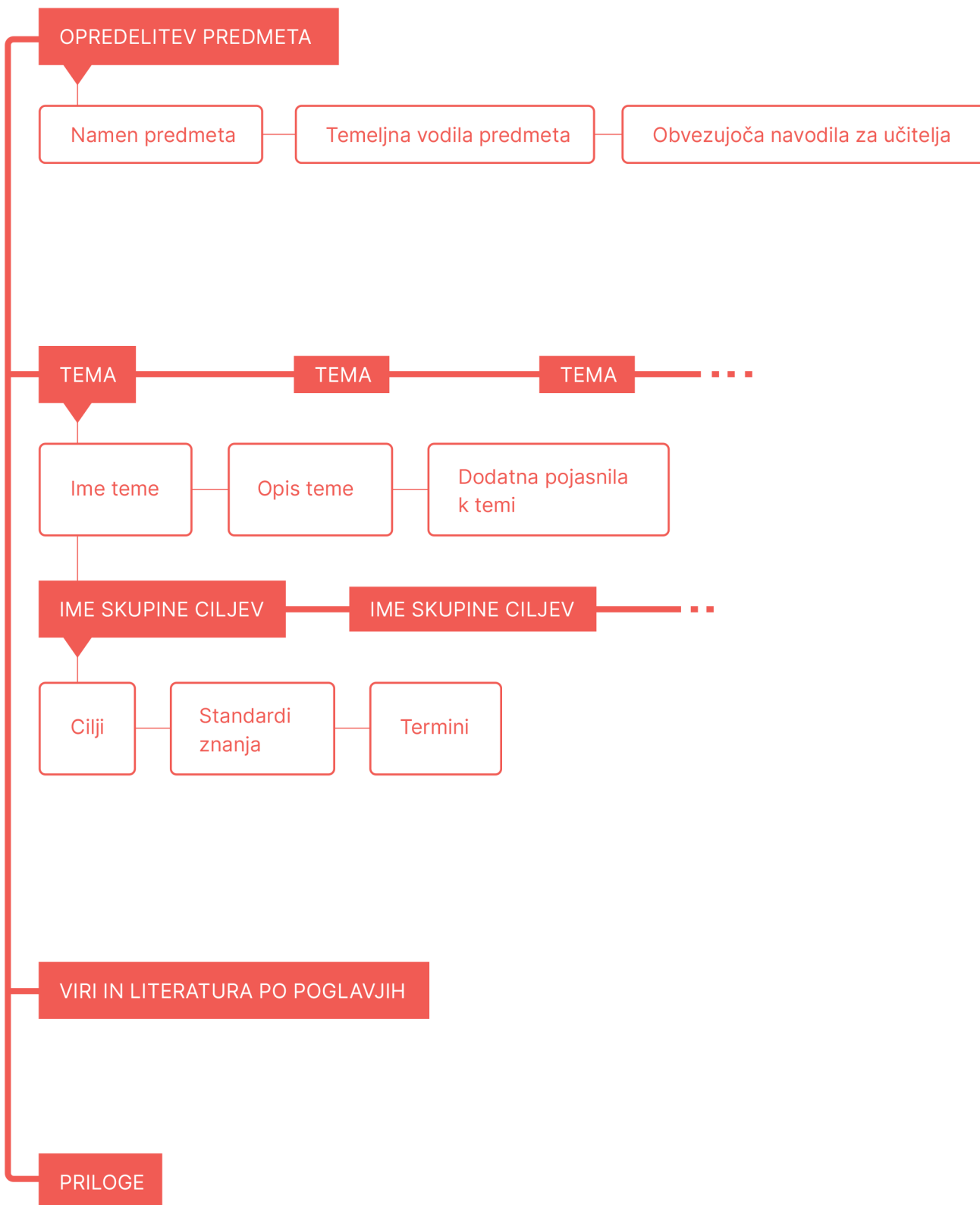
- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NACRTA

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA.....	9
Namen predmeta.....	9
Temeljna vodila predmeta	9
Obvezujoča navodila za učitelje	10
TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA.....	11
SPREJEMANJE.....	12
Razumevanje ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva	13
Bralno razumevanje	14
TVORJENJE	15
Ustno izražanje	15
Pisno izražanje	17
INTERAKCIJA.....	18
Ustna interakcija	18
Pisna interakcija.....	20
POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST	21
Posredovanje	22
Raznojezična in medkulturna zmožnost	23
SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI.....	24
Jezikovna zmožnost	25
Pragmatična in sociolingvistična zmožnost...	27
VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH	29
PRILOGE	30
Priloge po poglavjih	30
SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI	30

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Nemščina se v osnovnošolskem programu poučuje kot obvezni izbirni predmet v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju (v nadaljevanju 3. VIO).

Učenje nemščine kot obveznega izbirnega predmeta v osnovni šoli prispeva k širjenju učenčeve raznojezične zmožnosti. To je vseživljenjski in kontinuiran proces, ki poteka vzporedno in povezano z učenjem tujega jezika kot obveznega predmeta in učenjem dodatnih jezikov. Pripomore k večji odprtosti, razumevanju in sprejemanju drugačnosti, intelektualni širini, fleksibilnosti in družbenemu udejstvovanju posameznika kot raznojezičnega in raznokulturnega govorca. Znanje nemščine in razumevanje kultur nemškega govornega prostora, vpetost nemščine v slovenske kulturno-zgodovinske okvire in današnji evropski prostor učencu omogočajo dostop do informacij v nemškem jeziku, sporazumevanje, sodelovanje ter delovanje na številnih družbenih in izobraževalnih področjih na lokalni, regionalni in mednarodni ravni. Nemščina je v Sloveniji jezik sosedov, pomembna pa je tudi kot jezik domačih govorcev v sedmih evropskih državah in kot tuji jezik sporazumevanja med govorci v mednarodnih skupnostih.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Usvajanje nemščine v sporazumevanju in za sporazumevanje pomeni učenje in poučevanje nemščine v realnih življenjskih kontekstih. Učne dejavnosti in strategije sprejemanja, tvorjenja, interakcije, posredovanja ter raznojezičnosti in medkulturnosti spodbujajo učenčevo aktivno vlogo v vseh fazah učenja. Naloge pri pouku nemščine so osredinjene na učenca in učenje ter mu omogočajo stik z avtentičnim jezikom, ga spodbujajo k reševanju koristnih, skupnih opravil, pri katerih pozornost ni usmerjena zgolj v učenje jezikovnih struktur. Medpredmetno zasnovane dejavnosti, vključevanje skupnih ciljev, projektno in problemsko zastavljene naloge učencu omogočajo doseganje in izkazovanje celostnega, kompleksnejšega in trajnega znanja.

Za doseganje splošnega jezikovnega znanja predlagamo obravnavo sporazumevalnih vsebin:

- » jaz: osebni podatki;
- » šola: ime šole, kraj, šolski predmeti, razred, učilnica, prostori, šolske potrebščine, šolski vsakdan, šolski predmeti in urnik;
- » dom in družina: ožji družinski člani, prijatelji, sošolci, hiša, stanovanje, prostori, pohištvo, vsakdanja opravila, hišni ljubljenci (opis živali, skrb za žival);

- » prosti čas: konjički in prostočasne dejavnosti, šport, igre;
- » oblačila in obutev: opis oblačil in obutev, nakupovanje oblačil in obutve);
- » nakupovanje (različne trgovine, spletno nakupovanje);
- » jedi in pijače: obroki hrane, priprava hrane, zdrava prehrana, naročanje hrane in pijače, jedilni list;
- » čas: ura, deli dneva, dnevi v tednu, meseci, letni časi, datum, koledar;
- » telo in zdravje: deli telesa, osebna higiena, bolezni, dialog pri zdravniku;
- » naravno okolje: vreme, narava, pokrajina, mesto, kraj, vas, živali;
- » prazniki: rojstni dan, božič, velika noč idr.;
- » kulture in jeziki (nemški govorni prostor).

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Pouk nemščine v osnovni šoli spodbuja učenčevo sporazumevanje v vsakdanjih situacijah iz njegovega izkušenjskega sveta in ga usmerja v jezikovno zavedanje in razumevanje različnih kultur. Osredinjen je na učenca in njegovo aktivno vlogo pri sooblikovanju pomena pri sporazumevanju in izvajanju učnega procesa. Učne vsebine so prilagojene starosti, izkušnjam in zanimanjem učencev ter medpredmetno povezane. Tako učitelj kot učenec pri pouku v čim večji meri uporabljata nemščino kot jezik sporazumevanja. Učenec kot raznojezični posameznik naj ima pri pouku možnosti, da aktivira svoj celotni večjezikovni repertoar ter prepozna podobnosti in razlike med jeziki in kulturami.

Učenci vstopajo lahko z zelo različnim predznanjem, zato učitelj raznolikost znanja premosti s skrbno izbranimi vsebinami, pristopi in metodami dela.

Pričakovana raven znanja nemščine ob koncu 3. VIO oziroma po treh letih kontinuiranega učenja je **A1/A2** po Skupnem evropskem jezikovnem okviru (Svet Evrope, 2023).

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

SPREJEMANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Pri sprejemanju besedil učenec razvija razumevanje ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva ter bralnega razumevanja.

Vnosna besedila so večinoma krajša in prilagojena ravni jezikovnega znanja učencev. Za razumevanje besedil učenec razvija in uporablja strategije sprejemanja, kot so: izraba ilustracij, oblikovanosti, (pod)naslovov, položaja v besedilu; sklepanje iz sobesedila ter izraba jezikovnih opor (npr. številke, lastna imena, besedni koreni, predpone, obrazila, časovni in logični povezovalci).

Besedila so kratka in enostavna, v standardnem nemškem jeziku ter z vsebino, ki je učencem blizu in poznana. Učenec posluša, bere, gleda besedila, kot so pogovor, predstavitev, opis, objava, oglas, navodilo, pesem, novica, sporočilo, napis, jedilnik, urnik, obvestilo, opozorilo, pismo, prospekt, članek in krajša umetnostna besedila, npr. strip, zgodba, dramsko besedilo, odlomek iz daljšega besedila.

Ob koncu 3. VIO zna učenec pri sprejemanju besedil izluščiti glavno misel in določene podatke. Razume kratka, preprosta govornjena in pisna besedila ter avdiovizualna gradiva z najpogostejšim besediščem in besednimi izrazi, ki izhajajo iz njegovega neposrednega življenjskega okolja in so mu blizu.

Sposoben je uporabljati strategije sprejemanja tako, da npr. sklepa o pomenu neznanih besed za konkretno dejanje ali predmet, če je sobesedilo preprosto in se nanaša na znano vsakdanjo temo. Iz položaja neznanih ustaljenih izrazov v besedilu sklepa o njihovem pomenu in funkciji (npr. pozdrav v elektronskem sporočilu). Pri prepoznavanju vsebine izrabi številke, datume, lastna imena itn. Pri prepoznavanju vrste besedil, kot so novica, oglas, članek, učbeniško besedilo, klepet ali forum, izrabi oblikovanost besedila in njegove tipografske značilnosti.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

»Razumevanje ustnega izražanja« nadomešča izraz »slušno razumevanje«. Do spremembe je prišlo zaradi prilagoditve izrazov, ki bi bili uporabni tudi za znakovne jezike in tako bolj vključujoči glede načina sporazumevanja. Izraz »ustni« v skupnosti gluhih in naglušnih vključuje namreč tudi kretanje (Svet Evrope, 2023, 19-20).

RAZUMEVANJE USTNEGA IZRAŽANJA IN AVDIOVIZUALNEGA GRADIVA

CILJI

Učenec:

○: razvija zmožnost razumevanja krajših in preprostih govorjenih besedil in avdiovizualnega gradiva z znanimi vsebinami, ki so vezane na učenčevo ožje okolje in njegov vsakdan.

○: razvija in uporablja strategije sprejemanja in spretnosti aktivnega poslušanja.

SC (3.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » izlušči glavno misel besedila s pogosto rabljenim besediščem o znani temi (npr. o sebi, družini, hobijih), če je izražena počasi in jasno v standardnem nemškem jeziku;
- » izlušči nekaj glavnih poudarkov v besedilu, če so posredovani skrbno in počasi;
- » sledi kratkim navodilom in preprostim napotkom;
- » razume podatke in podrobnosti v besedilu, ko ljudje pripovedujejo o sebi, družini, šoli, hobijih, okolju in drugih znanih temah, če se izražajo počasi in jasno v standardnem jeziku;
- » izlušči glavno misel besedila in prepozna časovno zaporedje dogodkov.

BRALNO RAZUMEVANJE

CILJI

Učenec:

O: razvija zmožnost bralnega razumevanja ob besedilih z znanimi vsebinami, ki so vezane na učenčevo ožje okolje in njegov vsakdan.

O: z rednim branjem raznolikih gradiv razvija in uporablja bralne strategije za razumevanje, analiziranje in vrednotenje besedil.

SC (1.1.4.1)

I: razvija bralno razumevanje krajših, avtentičnih umetnostnih besedil, ob tem prepoznava lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega in druge kulture.

SC (1.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

» izlušči glavne poudarke v kratkem, preprostem besedilu s pogosto rabljenim besediščem o znani vsakdanji vsebini (npr. opis osebe, hobija, živali, šole)

» se odziva na preprosta navodila

» najde izbrane podatke in nekatere podrobnosti v besedilu z znano vsebino (npr. opis osebe, hobija, živali, šole)

» prepozna časovno zaporedje dogodkov v besedilu

TVORJENJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Pri tvorjenju učenec razvija zmožnosti ustnega in pisnega izražanja v nemščini. Pri tem razvija in uporablja strategije tvorjenja.

Tvorjenje ustnih in pisnih besedil običajno temelji na vnaprej pripravljenih vzorcih. Besedila so preprosta, kratka in jasno strukturirana ter so večinoma podprta z vizualnimi ali besednimi iztočnicami. Učenec tvori besedila, kot so izpolnjevanje obrazca (izpolnjevanje vprašalnika, preglednice, miselnega vzorca itd.), opis osebe, prostora, predmeta, dogodka, sporočilo, navodilo, predstavitev obravnavane teme, vabilo, voščilnica, razglednica, seznam, recept, (domišljjski) sestavek, preprosta zgodba, preprosti verzi, pesem.

Z razvijanjem in uporabo tvorbnih strategij se izboljšuje kakovost tvorjenja besedil. Načrtovanje obsega razmislek o tem, kako izraziti bistvo tega, kar želimo sporočiti, izvedba pa zajema načrtovane ustne in pisne dejavnosti. Nadomeščanje vključuje spremljevalno gestikulacijo kot pomoč izraženemu, namerno uporabo neustrezne besede, opredelitev manjkajočega koncepta in opisno izražanje. (Samo)nadzorovanje in (samo)popravljanje vključujeta spontano in zavestno ugotavljanje in (samo)popravljanje napak.

Ob koncu 3. VIO zna učenec ustno in pisno preprosto opisati ljudi in svoje vsakdanje okolje, obravnavane teme ter pojasniti, kaj mu je in kaj mu ni všeč. Pri tem uporablja kratke nize preprostih fraz in stavkov, ki jih poveže v enostavno zaporedje. Tvorbne strategije uporabi, tako, da zna priklicati v spomin ustrezen niz fraz iz svojega repertoarja in pri ustnem izražanju s kazanjem ali gestikulacijo izraziti, kaj misli.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Tvorbne strategije

Načrtovanje

Učenec zna priklicati v spomin ustrezen niz fraz iz svojega jezikovnega repertoarja. (A2)

Nadomeščanje

Učenec s kazanjem/gestikulacijo zna izraziti, kaj misli. (A2)

Učenec ob uporabi neustrezne besede iz svojega repertoarja zna z gestikulacijo pojasniti, kaj misli. (A2+)

(Samo)nadzorovanje in (samo)popravljanje

Učenec zna popraviti svoje napake in spodrsrljaje, če se jih zaveda.

USTNO IZRAŽANJE

CILJI

Učenec:

○: razvija zmožnost ustnega izražanja v različnih besedilnih vrstah, tako da opisuje ali predstavlja sebe, ljudi, kraje, lastnino, vsakdanje značilnosti svojega življenja. Uporablja kratke nize preprostih fraz in stavkov.

SC (1.1.1.1)

○: razvija in uporablja strategije tvorjenja. Pri pripravi na ustno tvorjena besedila lahko uporablja gradivo v digitalnem okolju, ga analizira, primerja in vrednoti njegovo verodostojnost.

SC (4.1.1.1 | 4.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » ustno tvori nekatere besedilne vrste (npr. poimenovanje, opis) na obravnavane teme povezane z njegovim vsakdanjim življenjem;
- » uporabi najosnovnejše fraze in povedi, ki jih poveže v enostavno zaporedje. Pri govorjenju si pomaga z opornimi točkami in vizualnim gradivom;
- » razmeroma jasno in tekoče govori o različnih temah, ki so bile obravnavane pri pouku;
- » vodeno pripoveduje zgodbo ali povzame vsebino besedila;
- » predstavi svoje mnenje in stališče.

PISNO IZRAŽANJE

CILJI

Učenec:

O: razvija zmožnost pisnega izražanja v različnih besedilnih vrstah, piše preproste fraze in stavke in tvori krajša besedila, ki se nanašajo na obravnavane vsebine.

SC (1.1.1.1)

O: razvija in uporablja strategije tvorjenja. Pri pripravi pisno tvorjenih besedil lahko uporablja gradivo v digitalnem okolju, išče podatke, informacije in vsebine, jih analizira, primerja in vrednoti njihovo verodostojnost in zanesljivost.

SC (4.1.1.1 | 4.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » z zelo preprostim jezikom in z osnovnim besediščem tvori enostavne povedi;
- » uporabi najosnovnejše fraze in povedi, ki jih poveže v enostavno zaporedje na podlagi vzorčnega besedila;
- » pisno tvori različne besedilne vrste na obravnavane teme. Pri tem opiše vsakdanje vidike svojega okolja (npr. opiše ljudi, dogodke, kraje);
- » pisanje je vodeno ob pomoči vzorčnega besedila, iztočnic, nabora ključnih besed, podatkov, slike;
- » večstavčne povedi povezuje z vezniki, kot so 'und', 'weil' ali 'dann'.

INTERAKCIJA

OBVEZNO

OPIS TEME

Učenec pri dejavnostih interakcije razvija zmožnost neposrednega sporazumevanja med dvema ali več osebami. Interakcija poteka ustno, pisno in spletno. Učenec pri tem razvija in uporablja interakcijske strategije, kot so prevzemanje vloge govorca (menjava vlog), sodelovanje v pogovoru ter preverjanje razumevanja.

Učenec ustno, pisno in spletno izmenja informacije s sogovornikom oz. sogovorniki (kratki dialogi, pogovori o znanih vsebinah, telefonski pogovori oz. videoklici), pridobiva storitve in dobrine (dialogi za naročanje, nakupovanje) ter si dopisuje z drugimi (npr. napiše SMS, voščilnico, e-sporočilo, prijavo, izpolni preproste obrazce za zasebne ali uradne namene). V okviru pisne in spletne interakcije se učenec zna vključiti v osnovno družabno interakcijo, pri čemer izrazi, kako se počuti, kaj počne ali kaj potrebuje, se na komentarje odzove z zahvalo, opravičilom ali odgovori na vprašanja, upošteva preprosta navodila in ob pomoči spodbudnega sogovorca sodeluje pri skupnem opraviilu.

Ob koncu 3. VIO se zna učenec sporazumevati v preprostih in vsakodnevnihi situacijah in rutinskih opraviilih.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri interakciji imajo sporočilnost, vsebina in funkcijska ustreznost prednost pred jezikovno pravilnostjo, v večini situacij se dopuščajo napake in nejasnosti, v pomoč je kontekst. Uspešna interakcija med drugim zahteva potrebo po preverjanju, ali je bilo sporočilo pravilno razumljeno, zmožnost preoblikovanja, da se olajša razumevanje in odpravijo nesporazumi, ter zmožnost spoprijemanja s čustvenimi odzivi.

USTNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

○: razvija zmožnost ustne interakcije in spretnosti aktivnega poslušanja.

SC (3.3.2.1)

○: uporablja preproste interakcijske strategije: pri tem sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami.

SC (5.3.4.1 | 1.1.5.1)

I: se sporazumeva v nemščini v vsakdanjih okoliščinah tudi izven učilnice, npr. na strokovni ekskurziji ali pri sodelovanju v mednarodnem projektu. Z udeleženci se sporazumeva v živo ali po spletu in aktivno uporablja pri pouku pridobljeno znanje v novih avtentičnih situacijah ter predlaga ustvarjalne, inovativne ideje in rešitve. Aktivno in angažirano sodeluje z drugimi.

SC (5.3.5.3 | 2.3.3.1 | 2.4.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » sodeluje v pogovoru z najosnovnejšimi in naučenimi jezikovnimi sredstvi;
- » zastavlja preprosta vprašanja, ki se nanašajo na znane teme, in odgovarja nanje;
- » izraža svoje počutje;
- » sporazumeva se v preprostih in vsakodnevnih situacijah, če je interakcija počasna in jasna;
- » sodeluje pri preprostem pogovoru z učiteljem in sošolcem / sošolci o znani temi;
- » izraža svoje počutje in občutke, mnenje in (ne) strinjanje;
- » izmenja informacije o vsakdanjih stvareh;
- » se dogovarja, postavlja vprašanja in nanje odgovarja.

PISNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

- : s kratkimi in preprostimi sporočili razvija zmožnost pisne interakcije,
 - : razvija in uporablja preproste interakcijske strategije. Po potrebi uporablja jezikovne vire in pripomočke v tiskani in digitalni obliki (slovar, črkovalnik, prevajalnik, brskalnik, digitalna jezikovna orodja).
- SC (1.1.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

- » izpolni preprost obrazec z osnovnimi osebnimi podatki;
- » pisno tvori sporočila v obliki niza zelo kratkih stavkov o znanih vsebinah; pri tem uporabi preproste besede in ustaljene formule (npr. na razglednici, SMS kot odgovor prijatelju);
- » pisno tvori kratka, preprosta obvestila, e-sporočila in SMS (npr. pošlje vabilo ali odgovori nanj, potrdi dogovor) ter si izmenja informacije, pri čemer vpraša in odgovori na vprašanja v zvezi z osebnimi podatki ali nekim dogodkom.

POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema vsebuje tri skupine ciljev: posredovanje besedila, posredovanje pri sporazumevanju ter raznojezično in medkulturno zmožnost. Pri vseh treh učenec gradi mostove med jeziki, kulturami in ljudmi ter pomaga oblikovati ali prenesti pomen besedila, v okviru enega jezika ali iz enega jezika v drugega. Pri tem razvija zmožnost posredovanja vsebine besedila ali zmožnost posredovanja pri sporazumevanju ter upošteva sporazumevalne potrebe prejemnikov posredovane informacije. Učenec s posredovalnimi dejavnostmi spozna in se uči uporabljati posredovalne strategije kot npr. strategije za prilagajanje jezika ali poenostavitev besedila.

Z učenjem nemščine kot drugega tujega jezika učenec razvija raznojezično in medkulturno zmožnost, se sporazumeva v več jezikih, izraža naklonjenost, odprtost ter spoštovanje do različnih jezikov in kultur. H gradnji sporazumevalne zmožnosti vsakega posameznika prispevata namreč znanje vseh jezikov in izkušnje s temi jeziki. Raznojezična zmožnost zajema repertoar vseh jezikov, ki jih posameznik zna in uporablja. Ta vključuje materni oz. prvi jezik in druge jezike in jezikovne različice.

Z razvijanjem medkulturne zmožnosti se učenec ozavešča o razumevanju „drugosti“, pomenu strpnosti in spoštovanja do ljudi iz različnih jezikovnih in kulturnih skupnosti. Ozavešča se tudi o bogastvu jezikovne in kulturne raznolikosti družbe, tako v svojem ožjem okolju kot tudi širše.

Ob koncu 3. VIO zna učenec posredovati informacije, podane v jasnih, dobro strukturiranih informativnih besedilih o vsebinah, ki jih pozna, ga osebno zanimajo ali so aktualne, čeprav ima zaradi omejenega besedišča občasne težave pri izražanju. S strpno komunikacijo sodeluje z ljudmi iz drugih okolij.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri **posredovanju** učenec ustvarja pogoje za uspešno sporazumevanje med ljudmi, pri katerih je sporazumevanje zaradi **jezikovnih, kulturnih** ali drugih razlogov oteženo ali onemogočeno. V vlogi jezikovnega posrednika pomaga ljudem pri neposrednem sporazumevanju ali pri razumevanju besedil. S posredovanjem ustvarja pogoje za sodelovanje ter soočanje s (kulturno) občutljivimi situacijami.

Posredovanje je koristno pri oblikovanju ali prenosu pomena (besedila, gradiva):

» v okviru enega jezika ali enega načina (npr. ustnega izražanja),

» iz enega jezika v drugega (medjezikovno posredovanje) ali

» iz enega načina v drugega (npr. iz pisnega v govorni jezik).

Učenec pri pouku drugega tujega jezika zna posredovati drugi osebi bistvo govornega ali pisnega besedila v predvidljivih vsakodnevnih situacijah. Pri tem uporablja enostavne **posredovalne strategije** za pojasnjevanje pomena in lajšanje razumevanja, vključno s celotnim jezikovnim repertoarjem in drugimi jezikovnimi viri.

Za razvijanje **raznojezične in medkulturne zmožnosti** priporočamo povezovanje in navezovanje na pouk slovenščine (madžarščine, italijanščine), tujih jezikov in drugih predmetov. Pri usvajanju novega znanja izhajamo iz obstoječega znanja jezikov in kultur posameznega učenca. Učitelj v svoj pouk vključi čim več jezikov in kultur ter je zgled raznojezičnega in medkulturnega govorca.

Posredovalna, raznojezična in medkulturna zmožnost se pri pouku tujega jezika razvijajo in spremljajo, a ne ocenjujejo, saj so merljivi vidiki teh zmožnosti zajeti pri vrednotenju sprejemniške, interakcijske in tvorbe zmožnosti. Odnosni vidiki so nemerljivi oz. jih ne moremo ocenjevati (npr. odnos do drugega, strpnost, sočutje, radovednost, odprtost), zato tu ni navedenih standardov znanja.

Vrste besedil za posredovanje: pogovor, napis, obvestilo, plakat, program, navodila, objave, televizijska in radijska poročila (o znani temi: nek dogodek, šport), besedila z ilustracijami in preglednicami, informativna besedila o znanih temah.

POSREDOVANJE

CILJI

Učenec:

○ razvija zmožnost jezikovnega posredovanja besedila.

○ razvija zmožnost jezikovnega posredovanja pri sporazumevanju z različnimi posamezniki ali skupinami.

SC (5.3.4.1)

○ razvija osnovne strategije posredovanja.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

ne pridobi ocene, saj standardi znanja pri posredovanju niso predvideni.

RAZNOJEZIČNA IN MEDKULTURNA ZMOŽNOST

CILJI

Učenec:

○: razvija raznojezično zmožnost. Pri učenju nemščine kot tujega jezika uporablja znanje maternega, učnega in drugih jezikov; primerja jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.

SC (1.1.3.2)

○: s spoznavanjem in primerjanjem lastne in tujih kultur vzpostavlja odnos do lastne kulture. Ozavešča se o vrednoti kulturne raznolikosti v ožjem in širšem okolju ter o pomenu strpnosti in spoštovanja do ljudi iz različnih kulturnih skupnosti. Pri tem upošteva etična pravila pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.

SC (1.3.1.1 | 3.3.1.2 | 2.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

ne pridobi ocene, saj standardi znanja pri temi raznojezična in medkulturna zmožnost niso predvideni.

SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI

OBVEZNO

OPIS TEME

Sporazumevalne jezikovne zmožnosti vključujejo jezikovno, sociolingvistično in pragmatično zmožnost. Jezikovna zmožnost vključuje poznavanje besedišča, slovnice, pravopisa ter fonologije. Pragmatična zmožnost vključuje poznavanje načel jezikovne rabe, ki omogočajo, da so sporočila organizirana in strukturirana, uporabna za izvajanje sporazumevalnih funkcij ter razvrščena skladno z interakcijskimi in transakcijskimi poteki. Sociolingvistična zmožnost pomeni zmožnost ustrezne rabe jezika v različnih družbenih okoliščinah.

Jezikovna zmožnost se nanaša torej na jezikovno »pravilno rabo«, na znanje jezika kot sistema, pragmatična zmožnost pa na dejansko rabo jezika pri tvorjenju besedila. Ta pri tvorjenju besedil vključuje sposobnost razvijanja teme, sposobnost prilagajanja jezika novim situacijam in izražanja misli na različne načine (prožnost), sposobnost natančnega podajanja vsebine, sposobnost povezovanja delov besedila ali stavkov (koherentnost in kohezivnost), sposobnost oblikovanja izjav ter lahkotnost izražanja (tekočnost). Pri interakciji pa razvija sposobnost menjave vlog in upoštevanja načel sodelovanja.

Učenec **ob koncu 3. VIO** pozna in uporablja osnovni nabor besed in fraz, ki se nanašajo na obravnavane vsebine. Izgovarjati zna večino nemških glasov. Izgovarjava znanih besed in fraz je večinoma ustrezna, občasna neustrezna izgovarjava manj znanih besed, fraz in stavkov lahko otežuje razumevanje. Pozna omejen nabor osnovnih slovničnih in stavčnih struktur, pri njihovi rabi se še vedno lahko pojavljajo sistemske napake. Zapis nekaterih (manj znanih) izrazov je lahko še vedno pomanjkljiv.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Sporazumevalne jezikovne zmožnosti se pri pouku ne razvijajo ločeno. Zato so tu opredeljeni standardi vedno del standardov ali opisnih kriterijev vrednotenja drugih zmožnosti.

V okviru **jezikovne zmožnosti** so standardi opredeljeni za

- » besedišče;
- » slovnično pravilnost;
- » izgovarjavo;
- » pravopis.

V okviru **pragmatične zmožnosti** so standardi opredeljeni za

- » razvijanje teme;

- » vsebinsko natančnost;
- » koherentnost in kohezivnost;
- » tekočnost;
- » menjavo vlog in načela sodelovanja.

Sociolingvistična zmožnost je opredeljena kot en standard za rabo jezika v različnih družbenih okoliščinah.

JEZIKOVNA ZMOŽNOST

CILJI

Učenec:

○: širi in pogloblja **besedišče**, s katerim izraža in uresničuje osnovne sporazumevalne potrebe. Pri tem uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, ter primerja jezika, ki se jih uči in (po)zna.

SC (1.1.3.1)

○: razvija **slovnično** in **pravopisno** pravilno sporazumevanje. Zaveda se podobnosti in razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi slovarjev, prevajalnikov in drugih jezikovnih virov/pripomočkov.

SC (1.1.3.1)

○: razvija pomensko ustrezno in razumljivo **izgovarjavo**, intonacijo, stavčni poudarek in besedni naglas.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Besedišče

- » ima **osnovni repertoar**, sestavljen iz posameznih besed in fraz, povezanih z določenimi konkretnimi situacijami in obravnavanimi vsebinami;
- » ima zadostno besedišče za opravljanje rutinskih, vsakdanjih transakcij v znanih situacijah in o poznanih vsebinah.

Jezikovna pravilnost

- » **obvlada majhno število preprostih jezikovnih struktur** iz naučenega nabora. Besede poveže v preproste stavke z osnovnimi vezniki. Možne so napake, ki občasno tudi otežijo razumevanje;

- » obvlada in uporablja preproste jezikovne strukture iz naučenega nabora, pri tem so še vedno možne določene osnovne sistemske napake, kljub temu je po navadi jasno, kaj želi izraziti. Uporablja najpogostejše veznike, s katerimi preproste stavke poveže v enostavno linearno zgodbo.

Izgovarjava

- » **izgovarja pravilno omejeno število glasov, naučenih besed in fraz tako, da je govor razumljiv le ob podpori sogovorca;**
- » izgovarja pravilno znane besede in fraze v preprostih vsakdanjih situacijah. Razumljivost sporočila je občasno otežena (npr. zaradi napačnega besednega naglasa ali stavčnega poudarka).

Pravopis

- » **zapiše dokaj pravilno pogosto rabljene znane besede in krajše stavke. Uporabi osnovna ločila in ustrezno oblikuje besedilo. Zapisano vsebuje pomanjkljivosti, kot so nepravilen zapis in druge napake;**
- » zapiše razmeroma pravilno kratke stavke o vsakdanjih vsebinah. Zapisano lahko vsebuje pomanjkljivosti v izrazih, ki so učencu manj znani.

PRAGMATIČNA IN SOCIOLINGVISTIČNA ZMOŽNOST

CILJI

Učenec:

○: razvija zmožnost dejanske rabe jezika pri tvorjenju besedil (**pragmatična zmožnost**). Pri tem uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega in prvega tujega jezika.

SC (1.1.3.2)

○: razvija zmožnost ustrezne rabe jezika v različnih družbenih okoliščinah (**sociolingvistična zmožnost**).

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Razvijanje teme

» **tvori kratko preprosto besedilo, v katerem si ideje logično sledijo in so med seboj smiselno povezane, če ima vizualno podporo ali iztočnice;**

» tvori kratko besedilo (npr. opis, zgodbo), ki je ustrezno vsebinsko zgrajeno.

Vsebinska natančnost

» **na preprost način izrazi osebne podatke in informacije o konkretnih potrebah;**

» v preprosti in neposredni izmenjavi z omejeno količino podatkov o znanih in vsakdanjih stvareh sporoči tisto, kar želi povedati, v drugih situacijah pa mora praviloma sporočilo okrniti.

Tekočnost

» **uporabi zelo kratke, posamične, večinoma naučene izjave, s pogostimi premori, ko išče ustrezne izraze in uporablja manj znane besede ter ko poskuša izboljšati sporazumevanje;**

» razumljivo se lahko izrazi s kratkimi izjavami, čeprav so zelo očitni oklevanje in napačni začetki.

Menjava vlog in načela sodelovanja (interakcijske strategije)

» **ob opornih točkah začne, vzdržuje in konča preprost pogovor;**

» začne, vzdržuje in konča preprost pogovor.

Sociolingvistična zmožnost

» **z najpreprostejšimi vsakdanjimi vljudnostnimi frazami vzpostavi osnovne družbene stike (npr. pozdravi ob prihodu in odhodu, se predstavi, reče prosim, hvala, oprostite);**

- » obvlada zelo kratke družbene izmenjave, uporablja vsakdanje vljudne pozdrave, nagovore in fraze (npr. povabi, predlaga) ter se odzove na vljudnostne fraze drugih.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

PRILOGE

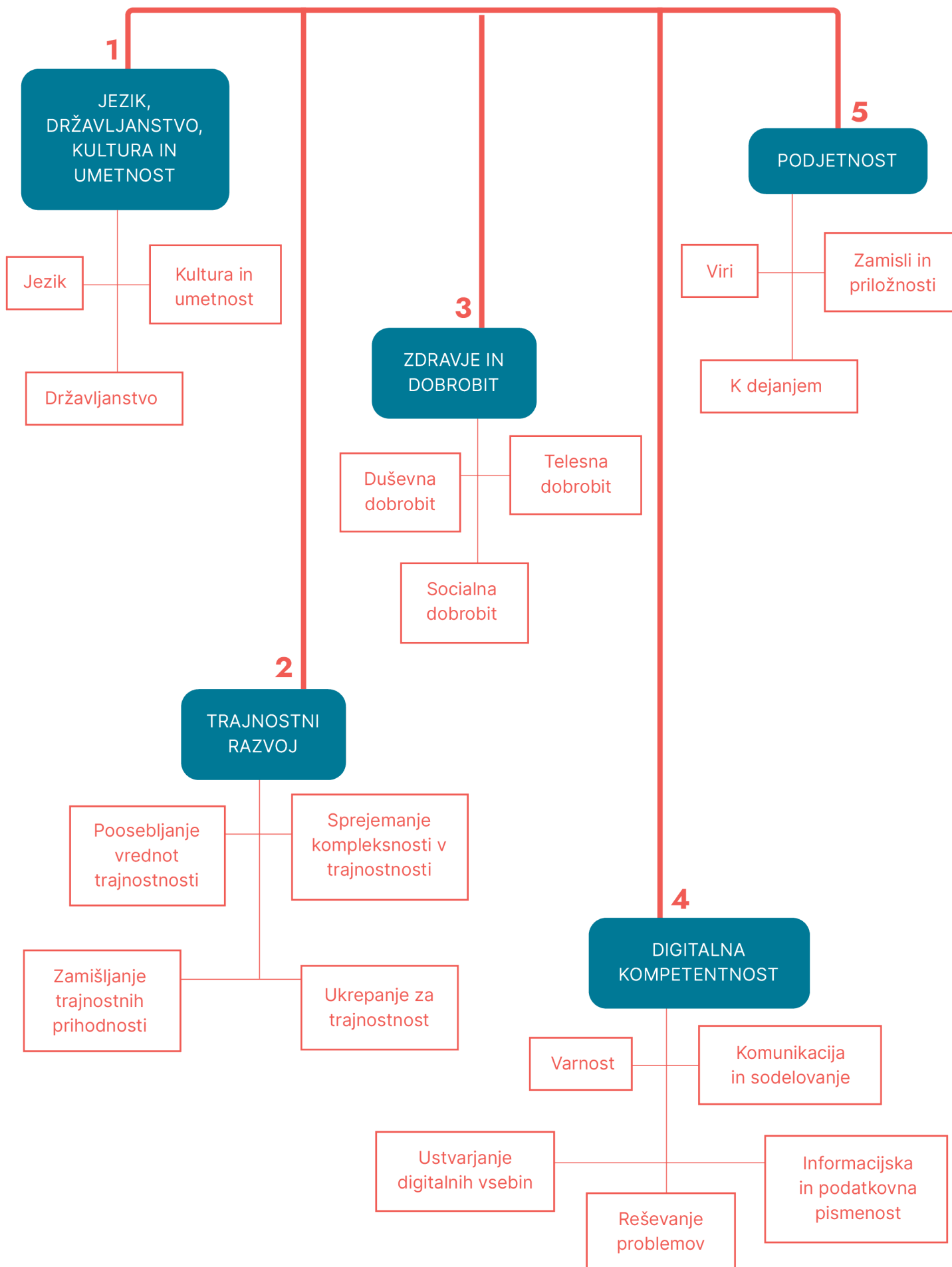
PRILOGE PO POGLAVJIH

SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI

Didaktična priporočila za temo

» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Nabor_OIP_predlaganih_slovnicnih_struktur_za_nemščino_kot_obvezni_izbirni_predmet_v_osnovni_šoli_corr.pdf

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega. itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družben položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznavna raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.) tako, da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepozna avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednost zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev. 5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva. 5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog. 5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti. 5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju). 5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost). 5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt. 5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidnim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši. 5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami. 5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev. 5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje. 5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah. 5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.